

ספר החינוך Sefer HaChinuch

Session 1

Mitzva 1: To have children

Mitzva 2: Circumcision

Mitzva 3: Not to eat the sciatic nerve

מִצְוֹת פְּרִיָּה וְרִבְיָה Mitzva 1: To have children

The world should be settled

בְּרֵאשִׁית יֵשׁ בָּהּ מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא מִצְוֹת פְּרִיָּה וְרִבְיָה, שְׁנֵאמַר: (בְּרֵאשִׁית א כח) וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ.

The Reason

מִשְׁרָשִׁי מִצְוָה זוֹ, כְּדִי שִׁיְהִי הָעוֹלָם מִיָּשֵׁב, שֶׁהַשָּׁם בְּרוּךְ הוּא חִפֵּץ בְּיִשׁוּבוֹ, כְּדַכְתִּיב: (יִשְׁעִיָּהוּ מֵה יח) לֹא תֵהוּ בְּרָאָה לְשֶׁבֶת יְצָרָה וְהִיא מִצְוָה גְדוֹלָה שֶׁבִּסְבָּתָהּ מִתְקַיְּמֹת כָּל הַמִּצְוֹת בְּעוֹלָם, כִּי לְבִנֵי אָדָם נִתְּנוּ וְלֹא לְמַלְאָכֵי הַשָּׁרָת.

The Laws

דִּינֵי הַמִּצְוָה, מֵתִי חַיֵּב אָדָם לַעֲסֹק בָּהּ, וְכַמָּה בָּנִים יִהְיֶה לוֹ וַיִּפְטֹר, וּמֵאִיזוֹ מִצְוֹת הוּא פֹטוּר בְּעֶסְקוֹ בְּזוֹ, וַיִּתֵּר פְּרִטְיָהּ מִבְּאָרִים בִּיבֻמֹת בְּפָרֶק ו' (דף סא, ב וְסב, ב) וּבְבִרְכּוֹת (דף טז, א).

וְנוֹהֶגֶת בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן וְחַיֵּב אָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ מִשְׁהוּא רָאִי לָהּ, וְהוּא הַזְּמַן שֶׁנִּתְּנוּ חֻכְמֵי ז"ל (אָבוֹת פ"ה מ"א) לְשֵׂא אִשָּׁה.

ומצוה זו אינה מטלת על הנשים, והמבטלה בטל עשה וענשו גדול מאד, שמראה בעצמו שאינו רוצה להשלים חפץ השם לישיב עולמו.

מצות מלה

Mitzva 2: Circumcision

The Jewish body is unique

It's in our hands to make ourselves complete

לך לך יש בה מצות עשה אחת, והיא מצות מלה, שנאמר (בראשית יז) זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר. ונכפלה בסדר אשה כי תזריע, דכתיב (ויקרא יב ג), וביום השמיני ימול בשר ערלתו. והרבה מצות נכפלו במקומות הרבה בתורה, וכלן לצורך כמו שפרשום חכמינו ז"ל. וענין מצוה זו, הוא שחותכין הערלה המחפה ראש הגויה ופורעין קרום רך שלמטה ממנה, כדי שתתגלה ראש העטרה שבאותו אבר, כידוע למבינים שתשלום צורת האדם בהסיר ממנו אותה ערלה, שהיא תוספת בו.

The Reason

משרשי מצוה זו, לפי שרצה השם יתברך לקבע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו, אות קבוע בגופם, להבדילם משאר העמים בצורת גופם, כמו שהם מבדלים מהם בצורת נפשותם, אשר מוצאם ומוצאם איננו שוה. ונקבע ההבדל בגלת הזהב, לפי שהוא סבה לקיום המין, מלבד שיש בו תשלום צורת הגוף, כמו שאמרנו. והעם הנבחר חפץ השם יתברך להשלים תכונתו, ורצה להיות ההשלמה על ידי האדם ולא בראו שלם מבטן, לרמז אליו כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעלותיו.

The Laws

דיני המצוה על מי מטלת מלת הקטנים, וכן מלת העבדים, יליד בית (עבד כנעני שילדתו השפחה בבית ישראל) ומקנת כסף (פי' עבד כנעני שקנאו משנולד), והחלוק שביניהם ובאיזה ענין דוחין בשבילה שבת ויום טוב, ואיזה קטן משהין מלתו יותר משמונה ימים, ויתר פרטיה מבארים בפרק י"ט משבת (דף קלז, ב) ובפרק ד' מיבמות (דף עא, א). ושם בשבת נתבאר כי המל מברך ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה. ואבי הבן או בית דין במקום שאין אב מברכין ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בביתו של אברהם אבינו. והעומדים שם עונין, כשם שזכה לברית, כן יזכה האל לתורה ולחפה ולמעשים טובים.

וְנוֹהֶגֶת בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן. וְאִין הַנְּשִׁים חַיְבוֹת בְּמִלַּת בְּנֵיהֶן, אֲלֵא הָאֵב, אוּ בֵּית דִּין בְּמְקוֹם שְׂאִין אָב. וְהַעוֹבֵר עַל מִצְוָה זוֹ וְלֹא מִל עֲצָמוּ מִשְׁהַגִּיעַ לְכָלֵּל עַנְשִׁין, שֶׁהוּא שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיּוֹם אֶחָד [בְּכָל יוֹם שְׁיַעֲבֹר עָלָיו מְשִׁיגָדֵל, וְלֹא יִמּוֹל עֲצָמוֹ מִבְּטֵל מִצְוֹת עֲשֵׂה. וְאִם מֵת וְהוּא עָרֵל, בְּמִזִּיד] חַיֵּב כָּרַת. אֲבָל אִין לָאֵב חַיֵּב כָּרַת בְּמִילַת בְּנוֹ, אֲלֵא שְׁעוֹבֵר עַל מִצְוֹת עֲשֵׂה. וְאִין בְּכָל הַתּוֹרָה מִצְוֹת עֲשֵׂה שְׁחִיבִין עַל בְּטוּלָה כָּרַת, כִּי אִם זוֹ וְשְׁחִיטַת הַפֶּסַח.

שְׁלֵא לֶאֱכֹל גֵּיד הַנֶּשֶׁה

Mitzva 3: Not to eat the sciatic nerve

The Jewish People will persevere

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב יֵשׁ בָּהּ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה אַחַת, וְהִיא אֲזִהְרַת גֵּיד הַנֶּשֶׁה, שְׁנֹאֲמַר: (בְּרֵאשִׁית לֵב לֵב) עַל כֵּן לֹא יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גֵּיד הַנֶּשֶׁה.

וְהֵאֵי לֹא יֵאָכְלוּ לֹא נֹאמַר עַל דְּרָךְ סְפוּר, כְּלוּמַר מִפְּנֵי שְׂאֵרַע דְּדָבָר זֶה בְּאֵב, נִמְנָעִים הַבְּנִים מִלֶּאֱכֹל אוֹתוֹ הַגֵּיד, אֲלֵא אֲזִהְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁלֵא יֵאָכְלוּהוּ.

The Reason

מִשְׁרָשֵׁי מִצְוָה זוֹ, כְּדִי שְׁתִּהְיֶה רִמְזָה לְיִשְׂרָאֵל, שְׂאֵף עַל פִּי שְׁיִסְבְּלוּ צְרוֹת רַבּוֹת בְּגִלוֹת מִיַּד הָעַמִּים וּמִיַּד בְּנֵי עֲשׂוֹ, יִהְיוּ בְּטוּחִים שְׁלֵא יֵאָבְדוּ, אֲלֵא לְעוֹלָם יַעֲמֵד זְרַעֲם וְשִׁמְם, וַיֵּבֵא לָהֶם גּוֹאֵל וַיִּגְאֹלֵם מִיַּד צָר. וּבְזַכְרָם תִּמִּיד עֲנִין זֶה עַל יַד הַמִּצְוָה שְׁתִּהְיֶה לְזִכְרוֹן, יַעֲמֵדוּ בְּאַמוּנָתָם וּבְצִדְקָתָם לְעוֹלָם.

וּרְמֵז זֶה הוּא לְפִי שְׂאוֹתוֹ מִלֶּאֱךָ שְׁנִלְחַם עִם יַעֲקֹב אֲבִינוֹ, שְׁבֵא בְּקִבְלָהּ שְׁהִיהָ שְׂרוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, רָצָה לְעַקְרוֹ לְיַעֲקֹב מִן הָעוֹלָם הוּא וְזָרְעוֹ וְלֹא יָכוֹל לוֹ, וְצָרָהּ בְּנִגְיַעַת הַיָּרֵךְ. וְכֵן זָרַע עֲשׂוֹ מִצָּעַר לְזָרַע יַעֲקֹב, וּלְבִסוּף תִּהְיֶה לָהֶם תְּשׁוּעָה מֵהֶם. וְכִמוֹ שְׁמִצְיָנוּ בְּאֵב שְׁזָרְחָה לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ לְרַפְּאוֹתוֹ וְנוֹשַׁע מִן הַצָּעַר, כֵּן יִזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל מְשִׁיחַ וְיִרְפְּאוּנוּ מִצָּעַרְנוּ וַיִּגְאֹלֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

The Laws

דִּינֵי הַמִּצְוָה זוֹ מֵהוּ הַגֵּיד הָאֶסוּר, וְהַחֲטוּט שְׂאֵנוּ חַיִּבִּים לְחַטֵּט אַחֲרָיו, וּבְאֵי זוֹ בְּהֵמָה נוֹהֵג, וּמִי נֹאמֵן עַל נִקְוָרוֹ וַיִּתֵּר פְּרֻטִיָּה מִבְּאָרִים בְּפָרֵק ז' מַחֲלִין (פֶּט, ב). וְנוֹהֶגֶת מִצְוָה זוֹ בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן, בְּזִכְרָים וּבְנִקְבוֹת. וְהַעוֹבֵר עָלֶיהָ וְאֶכֶל גֵּיד אֶחָד, אֲפִלּוּ הוּא פְּחוֹת מִכְזִיבֵית אוּ שְׂאֶכֶל כְּזִיבֵית מִגֵּיד הַנֶּשֶׁה גָּדוֹל, לֹקָה.